NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Warszawie

LWA.410.001.11.2019
P/19/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne

Numer i tytuł kontroli	P/19/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
Jednostka kontrolowana	Sąd Rejonowy dla Warszawy – Woli w Warszawie ul. Kocjana 3; 01-473 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Robert Sieroń, Dyrektor Sądu Rejonowego, od 1 stycznia 2013 r. (dowód: akta kontroli tom I str. 5)
Podstawa prawna	Art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli[1]
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Delegatura NIK w Warszawie
Kontroler	Sławomir Nowak, główny specjalista k. p., upoważnienie do kontroli nr LWA/28/2019 z dnia 15 stycznia 2019 r. (dowód: akta kontroli tom I str. 1-2)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny wykonania planu finansowego na 2018 r. Sądu Rejonowego dla Warszawy - Woli w Warszawie, pod względem legalności, celowości, rzetelności i gospodarności. Ocenie podlegały w szczególności:

- działania związane z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych,
- realizacja wydatków budżetu państwa, w tym rzeczowe efekty uzyskane w wyniku realizacji zadań finansowanych ze środków publicznych,
- prawidłowość sporządzenia rocznych sprawozdań budżetowych oraz sprawozdań za IV kwartał 2018 r. w zakresie operacji finansowych,
- system kontroli zarządczej w zakresie prawidłowości sporządzania sprawozdań.

Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były w szczególności następujące działania kontrolne:

- dokonanie analizy wykonania planu dochodów,
- szczegółowa kontrola prawidłowości i terminowości ustalenia wybranych należności oraz windykacji zaległości,
- dokonanie analizy stanu należności pozostałych do zapłaty,
- dokonanie analizy realizacji wydatków budżetu państwa, w tym efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania środków,
- szczegółowa analiza wybranej próby wydatków dysponenta III stopnia,
- analiza wybranych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego,
- kontrola wykonania wskaźników rzeczowych ustalonych w budżecie zadaniowym,
- dokonanie analizy stanu zobowiązań,
- analiza prawidłowości sporządzenia wybranych sprawozdań,
- analiza stosowanych przez dysponenta procedur kontroli zarządczej dotyczących sporządzania sprawozdań.

Szerszy opis działań kontrolnych przedstawiono w części V. Wyniki kontroli.

[1] Dz.U. z 2019 r. poz. 489.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Sąd Rejonowy dla Warszawy - Wola jest jednostką budżetową w rozumieniu art. 11 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych[2] (dysponent trzeciego stopnia), podległą dyrektorowi Sądu Apelacyjnego w Warszawie w zakresie dysponowania budżetem.

Sąd działa w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Warszawie dla części m.st. Warszawy w granicach ustanowionych dla dzielnic Bemowo i Wola.

Plan dochodów Sądu na 2018 r. wynosił 10 657,0 tys. zł, a zrealizowane dochody wyniosły 11 560,2 tys. zł tj. 108,5%. Plan wydatków Sądu (po zmianach) w 2018 r. wyniósł 39 615,2 tys. zł i zostały zrealizowany w 99,9% (39 580,3 tys. zł). W 2018 r. w Sądzie wydatków z budżetu środków europejskich nie zaplanowano i nie realizowano.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie[3] wykonanie planu finansowego Sądu Rejonowego dla Warszawy Woli na 2018 r.

W toku wymienionych powyżej działań kontrolnych stwierdzono, że w 2018 r. zrealizowano dochody na poziomie wyższym o 8,5% od zaplanowanych. Dochody budżetu państwa były prawidłowo pobierane i egzekwowane.

W wyniku kontroli 9,1% zrealizowanych wydatków Sądu stwierdzono, że zostały one poniesione w wysokości zaplanowanej, z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi określonych w przepisach o finansach publicznych. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków. W wyniku realizacji wydatków uzyskano zakładane efekty rzeczowe.

Sprawozdania budżetowe sporządzone zostały terminowo i były zgodne z ewidencją prowadzoną w programie finansowo – księgowym ZSRK SAP użytkowany przez wszystkie jednostki sądownictwa powszechnego.

Stwierdzono nieprawidłowość polegającą na ewidencjonowaniu należności, których termin płatności przypadał w okresie dłuższym niż 12 miesięcy po dniu bilansowym w sposób niezgodny z zasadami określonymi w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości[4].

V. Wyniki kontroli

1. Dochody budżetowe

Opis stanu faktycznego

W 2018 r. Sąd zrealizował dochody w kwocie 11 560,2 tys. zł, tj. o 8,5% wyższej od planowanych oraz o 7,0% niższej od wykonanych w 2017 r. (12 431,8 tys. zł).

Dyrektor Sądu wyjaśnił m.in., że na niższe wykonanie dochodów ma wpływ mniejsza niż w 2017 r. liczba spraw, które wpłynęły do Sądu oraz liczba spraw załatwionych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 263-265, 324-331)

[2] Dz. U. z 2017 r. poz. 2077, ze zm.

[3] W kontroli wykonania budżetu państwa w 2018 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku, gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

[4] Dz. U. z 2019 r. poz. 351.

Największe pozycje dochodów zrealizowanych przez Sąd stanowiły: wpływy z tytułu opłat i kosztów sądowych oraz innych opłat[5] (§ 0630) w kwocie 7 396,5 tys. zł, grzywny, mandaty i kary pieniężne od osób fizycznych (§ 0570) w kwocie 4 048,8 tys. zł oraz wpływy z kar i odszkodowań[6] (§ 0950) w kwocie 79,4 tys. zł, a także dochody z tytułu najmu i dzierżawy składników majątkowych[7] (§ 0750) w kwocie 15,2 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom I str. 324-331)

Szczegółowym badaniem objęto próbę[8] 50 zapisów i dowodów księgowych[9] dotyczących dochodów budżetowych o łącznej wartości 612,8 tys. zł, co stanowiło 7,89% dochodów zrealizowanych. Badanie przeprowadzono pod względem prawidłowości i terminowości ustalania należności. Wszystkie te należności zostały przypisane terminowo, w kwotach zgodnych z dokumentami stanowiącymi podstawę ich zapisów, a należności z nich wynikające zostały uregulowane. Wszystkie należności zostały ujęte w księgach rachunkowych na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych" bez względu na termin ich wymagalności.

(dowód: akta kontroli tom I str. 388-393)

Na koniec 2018 r. wystąpiły należności pozostałe do zapłaty w kwocie 8 282,0 tys. zł[10]. Dotyczyły one głównie grzywien, mandatów i kar pieniężnych od osób fizycznych (§ 0570) - 6 231,5 tys. zł, wpływów z opłat i kosztów sądowych (§ 0630) - 2 044,5 tys. zł. Zaległości netto na 31 grudnia 2018 r. wyniosły 7 617,7 tys. zł i były wyższe o 199,6 tys. zł, tj. o 2,7% od zaległości na koniec 2017 r. Wzrost zaległości w porównaniu do 2017 r. dotyczył: niezrealizowanych dochodów z tytułu grzywien, mandatów i kar pieniężnych od osób fizycznych (§ 0570) - 5 686,4 tys. zł (wzrost o 107,2 tys. zł tj. o 1,9%), wpływów z opłat i kosztów sądowych (§ 0630) – 1 925,3 tys. zł (wzrost o 86,4 tys. zł tj. o 4,7%) oraz grzywien i kar pobieranych od osób prawnych i jednostek organizacyjnych (§ 0580) - 6,0 tys. zł[11].

(dowód: akta kontroli tom I: str. 326-322)

Dyrektor Sądu wyjaśnił m.in., że: w 2017 roku Sąd został zalany ogromną ilością spraw, których nie zakończono w tym samym roku, co miało swoje konsekwencje we wzroście zaległości w 2018 r. Większość grzywien jest orzekana wyrokami nakazowymi bez wcześniejszej weryfikacji adresu skazanego lub ukaranego i na etapie postępowania wykonawczego zachodzi konieczności ustalania aktualnego adresu, co przedłuża okres wyegzekwowania grzywien i kosztów sądowych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 263-267)

Skuteczność i adekwatność podejmowanych przez Sąd działań w celu odzyskania zaległości sprawdzono na próbie 20 zaległości[12] na kwotę 1 349,3 tys. zł[13], co

---

[5] Dotyczyły opłat uiszczanych na rzecz Skarbu Państwa z tytułu postępowania sądowego i prokuratorskiego.

[6] Dotyczyły kary i odszkodowań, które Sąd uzyskał w 2018 r. od Poczty Polskiej SA. z tytułu nienależytego wykonywania umowy na świadczenie usług pocztowych.

[7] Dotyczyły wynajęcia firmie zewnętrznej powierzchni pod automaty z zimnymi i ciepłymi napojami oraz z tytułu udostępnienia ekipie filmowej sali rozpraw.

[8] Próba dochodów została wylosowana metodą PPS (tj. z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wielkości), z losowania wyłączono dochody o małej wartości (tj. poniżej 500 zł).

[9] Z tego 39 pozycji dotyczyło tzw. dochodów przypisanych – tj. spłaty zasądzonych grzywien i kosztów sądowych na kwotę 466,2 tys. zł i 11 pozycji dotyczyło tzw. dochodów nieprzypisanych opłat sądowych na kwotę 146,6 tys. zł.

[10] Wykazane w sprawozdaniu Rb-27 z wykonania planu dochodów budżetowych.

[11] W 2017 r. zaległości z tytułu grzywien i kar pobieranych od osób prawnych i jednostek organizacyjnych (§ 0580) nie występowały.

[12] Wytypowanych spośród 115 spraw dotyczących zaległości o najwyższej wartości w łącznej kwocie 2 589,9 tys. zł.

[13] W tym 1 255,8 tys. zł zaległości z tytułu grzywien, mandatów i kar pieniężnych od osób fizycznych (§ 0570) i 93,5 tys. zł z tytułu opłat i kosztów sądowych (§ 0630).

stanowiło 17,7% zaległości netto Sądu na koniec 2018 r. W badanej próbie nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli tom I str. 333-387)

W 2018 r w Sądzie umorzono należności w łącznej kwocie 643,4 tys. zł[14], w tym w przypadku 18 spraw[15] należności na łączną kwotę 10,2 tys. zł zostały umorzone z powodu ich przedawnienia.

(dowód: akta kontroli tom I str. 396-509)

Przewodniczący VII Wydziału Wykonywania Orzeczeń Sądu wyjaśniając przyczyny podał m.in., że: w większości przedawnione należności dotyczą grzywny za wykroczenia i kosztów tych postępowań, które mają krótki termin. Część spraw w wyniku zmiany przepisów o właściwości były wykonywane przez różne sądy, co wpłynęło na upływ czasu do ich wykonania albowiem data prawomocności wyroku będąca początkiem biegu terminu nie zawsze była datą przekazania akt do tutejszego Sądu. Często zdarzało się, że akta trafiały do wykonania z dużym opóźnieniem wynikającym z przekazywania akt pomiędzy sądami zgodnie z właściwością lub też w sytuacjach, gdy sprawa rozpoznawana była w apelacji i Sąd II instancji sporządzał uzasadnienie. Niemniej jednak we wszystkich tych sprawach podejmowano czynności egzekucyjne i nie było przypadku, w którym do przedawnienia doszło z powodu odstąpienia od egzekucji należności sądowych.

(dowód: akta kontroli tom I str. 510-517)

Badaniem objęto sześć należności o łącznej wartości 232,3 tys. zł stanowiącej 12,3% wartości umorzonych należności w 2018 r. (w tym 165,9 tys. zł grzywny i 66,4 tys. zł koszty). Stwierdzono, że w wyniku postanowienia Sądu odpisano należności w łącznej kwocie 79,4 tys. zł (w tym 13,0 tys. zł z tytułu grzywny i 66,4 tys. zł kosztów) z powodu m.in. bezskutecznej egzekucji komorniczej z przyczyn niezależnych od zobowiązanego lub w przypadku braku możliwości lub niecelowości zastosowania kary zamiennej. W przypadku dwóch z ww. 6 zbadanych spraw odpisu należności w łącznej kwocie 152,9 tys. zł dokonano w wyniku zastosowania kary zastępczej (tj. pozbawienia wolności) i uiszczenia 0,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli tom I 396; tom II str.1-21)

W 2018 r. nie było przypadków odroczenia w spłacie należności natomiast należność sądowa w łącznej kwocie 624,0 tys. zł została rozłożona na raty[16]. Badaniem objęto osiem ze 116 postępowań dotyczących rozłożenia na raty należności powstałych w sprawach karnych. Analizowana próba dotyczyła łącznej kwoty przypisu 277,2 tys. zł, z której w 2018 r. uiszczono w ratach kwotę 105,5 tys. zł[17] tj. 16,9% wykonanych przez Sąd w badanym okresie należności spłaconych w ratach. W wyniku dokonanych uiszczeń w badanej próbie należność końcowa zmniejszyła się do kwoty 171,7 tys. zł. Decyzja o rozłożeniu na raty należności każdorazowo podejmowana była postanowieniem Sądu na wniosek zobowiązanego.

(dowód: akta kontroli tom I 396; tom II str. 22-46)

Badaniem objęto odpisy należności sądowych w łącznej kwocie 84,2 tys. zł dokonane w okresie sprawozdawczym wobec skazanych, którzy odbyli orzeczone kary zastępcze pozbawienia wolności lub prace społeczno-użyteczne. Z analizy 93

---

[14] W tym 633,9 tys. zł grzywny i koszty zasądzone w sprawach karnych (odpowiednio 269,4 tys. zł dotyczące 977 osób i 364,5 tys. zł dotyczące 1383 osób) oraz 9,5 tys. zł grzywny i kary zasądzone w sprawach cywilnych (odpowiednio 5 i 4,5 tys. zł).

[15] Umorzeń dokonano zarządzeniami sądu.

[16] W tym: 609,9 tys. zł grzywny i koszty w sprawach karnych (odpowiednio 466,6 tys. zł i 143,3 tys. zł) oraz 14,1 tys. zł koszty w sprawach cywilnych.

[17] W tym 71,0 tys. zł grzywny i 34,5 tys. zł koszty sądowe w sprawach karnych.

kart dłużników (tj. 100% wykonanych w 2018 r.) wynika, że odpisu należności i zamknięcia karty dłużnika dokonywano po uzyskaniu informacji o odbyciu kary zastępczej.

(dowód: akta kontroli tom I 396; tom II str. 47-48)

W Sądzie nie występowały przypadki spisania nieściągalnych należności na podstawie art. 35b ust. 3 i 4 ustawy o rachunkowości, poza dokonanym odpisem należności dotyczących Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w wysokości 88,7 tys. zł[18], dokonanym na polecenie Dyrektora Sądu Apelacyjnego w Warszawie.

(dowód: akta kontroli tom II str. 117-122)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Stwierdzono, że w Sądzie nie funkcjonowało konto 226 „Długoterminowe należności budżetowe" służące do ewidencjonowania należności długoterminowych. W związku, z czym wystąpiły przypadki księgowania należności sądowych rozłożonych na raty, których termin zapłaty przypadał w okresie dłuższy niż 12 miesięcy od dnia bilansowego na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych". Było to niezgodne z zasadami rachunkowości określonymi w art. 3 ust. 1 pkt 18 lit. c ustawy o rachunkowości oraz w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej[19]. Jak ustalono, Sąd nie występował o dokonanie stosownej modyfikacji w ww. zakresie.

(dowód: akta kontroli tom I str. 388-393; tom II str. 155-171)

Wynikało to z wytycznych Ministra Sprawiedliwości[20] oraz użytkowanego przez wszystkie jednostki sądownictwa powszechnego programu finansowo - księgowego ZSRK SAP.

Główna Księgowa Sądu wyjaśniła, że „ewidencja należności budżetowych prowadzona jest na koncie 221, z wyodrębnieniem kwot na poszczególnych dłużników. Długoterminowe należności budżetowe nie są ewidencjonowane na koncie 226. ZSRK SAP (…) nie dopuszcza możliwości dokonywania księgowań na koncie 226, z wyjątkiem księgowań dotyczących spłaty pożyczek udzielonych sędziom na cele mieszkaniowe. Szczegółowa ewidencja należności sądowych prowadzona jest w księgach pomocniczych, które umożliwiają uzyskanie szczegółowych informacji dot. poszczególnych dłużników. Na podstawie tej ewidencji sporządzane są kwartalne sprawozdania NS-I Sprawozdanie z wykonania orzeczeń sądowych w zakresie grzywien, opłat i kosztów sądowych, które stanowią podstawę kwalifikowania należności przy sporządzaniu kwartalnych sprawozdań Rb-27 oraz sprawozdań Rb-N.

(dowód: akta kontroli tom I str. 394-395)

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie przez Sąd planu finansowego na 2018 r. w zakresie uzyskanych dochodów. Sąd prawidłowo realizował zadania związane z pobieraniem i egzekucją dochodów budżetowych. Nie stosowano natomiast obowiązującej zasady ujmowania na koncie 226

[18] Dotyczy nieściągalnych należności z tytułu nawiązek i świadczeń pieniężnych: 0,65 tys. zł (należności z 2012 r. 100%), 4,25 tys. zł (z 2013 r. 100%), 1,00 tys. zł (z 2014 r. 100%), 5,6 tys. zł (z 2015 r. 95%), 19,34 tys. zł (z 2016 r. 19,6%), 30,10 tys. zł (z 2017r. 6,2%) oraz 27,74 tys. zł (z 2018 r. w wymiarze 4,1%).

[19] Dz.U. z 2017 r. poz. 1911, ze zm.

[20] Przekazanych pismem znak DB III 030-7/07 z dnia 5 lutego 2007 r.

należności, których płatność przypadała w okresie dłuższym niż 12 miesięcy po dniu bilansowym.

2. Wydatki

2.1. Wydatki budżetu państwa

Opis stanu faktycznego

Wydatki Sądu w 2018 r. zaplanowano w wysokości 39 615,2 tys. zł (plan po zmianach), tj. o 1 954,1 tys. zł (o 5,2%) wyższej od wykonanych w 2017 r. W trakcie 2018 r. dokonano 58 zmian planu finansowego Sądu[21], w wyniku, których plan wydatków zwiększono o 2 029,2 tys. zł tj. o 5,4% w porównaniu do planu przed zmianami (37 586,0 tys. zł). Sąd zrealizował wydatki w kwocie 39 580,3 tys. zł, co stanowiło 99,9% planu po zmianach. W porównaniu do 2017 r. nastąpił wzrost wydatków o 1 919,0 tys. zł, tj. o 5,1%.

(dowód: akta kontroli tom I str. 254-262; tom II str. 96-103)

Dyrektor Sądu wyjaśnił, że wzrost wydatków w 2018 r. dotyczył w szczególności wynagrodzeń, co wiązało się ze wzrostem zatrudnienia w poszczególnych grupach zawodowych oraz wzrostem środków, jakie Sąd na ten cel otrzymał od dysponenta wyższego stopnia. Wobec wzrostu wydatków na wynagrodzenia, analogicznie wzrosły też wydatki na ubezpieczenia społeczne będące kosztem pracodawcy (§4110) oraz na Fundusz Pracy (§4120). Wyższe wydatki spowodowane były też wzrostem w 2018 r. cen dóbr i usług oraz zwiększeniem powierzchni zajmowanej przez Sąd.

(dowód: akta kontroli tom I str. 263-268)

Dyrektor Sądu Apelacyjnego w Warszawie dokonał blokady planowanych wydatków budżetowych w planie finansowych Sądu na 2018 r. w dniu 31 grudnia 2018 r. na łączną kwotę 21,2 tys. zł z tytułu wydatków płacowych w rozdziale 75502 § 4010 i §4030, w tym sędziów (8,3 tys. zł) i asesorów sądowych (12,1 tys. zł) oraz referendarzy (0,8 tys. zł). Ograniczenia te nie miały wpływu na bieżące funkcjonowanie Sądu.

(dowód: akta kontroli tom I str. 262)

Szczegółowym badaniem objęto realizację wydatków budżetu państwa w kwocie 3 613,6 tys. zł tj. 9,1% wydatków Sądu. Doboru próby dokonano na podstawie wygenerowanych z systemu księgowego zapisów i dowodów księgowych odpowiadającym pozapłacowym wydatkom o wartości powyżej 500 zł. Badaniem objęto 381 zapisów księgowych, z których 84 na kwotę 3 303,2 tys. zł zostało wylosowanych metodą monetarną (MUS[22]), a 297 na kwotę 310,4 tys. zł dobranych celowo. Stwierdzono, że wydatków dokonywano zgodnie z planem finansowym, na zakupy i usługi służące realizacji celów jednostki oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami. W badanej próbie wydatków pod kątem prawidłowości wyboru trybów udzielania zamówień publicznych oraz wyłączenia stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych[23] nie stwierdzono nieprawidłowości.

W wyniku analizy trzech postępowań o udzielenie zamówień o wartości poniżej 30 tys. euro przeprowadzonych zgodnie z wewnętrznymi procedurami Sądu na łączną kwotę brutto 310,4 tys. zł[24] wydatków finansowanych z budżetu państwa nie stwierdzono nieprawidłowości.

---

[21] W tym pięć decyzją Dyrektora Sądu.

[22] Z prawdopodobieństwem proporcjonalnym do wartości.

[23] Dz.U. z 2018 r. poz. 1986, ze zm.

[24] W tym: dostawa materiałów eksploatacyjnych do drukarek, kserokopiarek i faksów w okresie 12 miesięcy, wartość zamówienia brutto 150,0 tys. zł w 2018 r. poniesiono wydatek w kwocie brutto 108,2 tys. zł, dostawa i montaż klimatyzatorów wartość zamówienia brutto o wartości 150,0 tys. zł, poniesiono wydatek w kwocie

(dowód: akta kontroli tom I str. 104-234; tom II str. 49-85)

W 2018 r. Sąd nie dokonywał wydatków majątkowych.

Zrealizowane wydatki bieżące Sądu w 2018 r. wyniosły 39 580,3 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach i były wyższe od wykonania w 2017 r. o 1 919,2 tys. zł, tj. o 5,1%. W tej grupie wydatków 60,2% stanowiły wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń[25] zrealizowane w wysokości 24 544,3 tys. zł, a 14,3% zakupy towarów i usług (5 665,8 tys. zł). Wydatki na wynagrodzenia[26] (bez pochodnych) wyniosły 15 831,5 tys. zł i w porównaniu do 2017 r.[27] były wyższe o 664,9 tys. zł, tj. o 4,4%.

(dowód: akta kontroli tom II str. 96-103)

W 2018 r. przeciętne zatrudnienie w Sądzie zmalało z 314 (w 2017 r.) do 307 osób[28] i było niższe o 7 osób tj. 2,2% w porównaniu do roku poprzedniego. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie wynosiło 6 214,82 zł i zwiększyło się o 9,1% w porównaniu do 2017 r. (5 697,20 zł).

W 2018 r. w Sądzie 19 osób wykonywało zadania na podstawie umowy zlecenia, w tym 14 osób - zadania podstawowe i 5 zadania pomocnicze. Łączne wydatki Sądu z tego tytułu wyniosły 308 tys. zł i były niższe o 46 tys. zł w porównaniu do 2017 r.[29]

Wypłacone w 2018 r. wynagrodzenia bezosobowe na kwotę 2 033,4 tys. zł były wyższe od wypłaconych w 2017 r. o 68,2 tys. zł, ale nie przekroczyły limitu ustalonego w planie finansowym Sądu w wysokości 2 034,1 tys. zł, (tj. wykonanie 99,9%).

(dowód: akta kontroli tom II str. 104-105)

Dyrektor Sądu wyjaśniając kwestie zatrudnienia pracowników na umowy zlecenia podał m.in., że: w 2018 r. Sąd pozyskał dodatkowe etaty w grupie pracowników obsługi, niestety z uwagi na brak chętnych do pracy długo pozostawały one nieobsadzone. Z uwagi na brak konkurencyjności Sądu na warszawskim rynku pracy, występują problemy z rekrutacją pracowników. Sąd musi się posiłkować umowami cywilnoprawnymi. W 2018 r. tylko dzięki znaczącemu spadkowi wpływu spraw i wsparciu osób na umowach zlecenia udało się opanować wpływ i nie dopuścić do zwiększenia zaległości. Braki kadrowe powodują również poważne problemy w realizacji zadań mających na celu techniczne zabezpieczenie funkcjonowania Sądu.

(dowód: akta kontroli tom I str. 263-268)

Wydatki z tytułu świadczeń na rzecz osób fizycznych zostały zrealizowane w kwocie 768,4 tys. zł, tj. 99,9% planu po zmianach i zmniejszyły się w porównaniu do roku poprzedniego o 0,4% (771,4 tys. zł).

Na koniec 2018 r. w Sądzie nie wystąpiły zobowiązania wymagalne, a zobowiązania niewymagalne wyniosły 2 126,6 tys. zł i były wyższe od zobowiązań na koniec 2017 r. o 126,7 tys. zł. Największą pozycję stanowiły zobowiązania z tytułu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi (1 892,3 tys. zł),

---

143,2 tys. zł oraz zakup mebli biurowych dla Sądu o wartości zamówienia brutto 70,0 tys. zł, poniesiono wydatek w kwocie 59,0 tys. zł.

[25] Składki na ubezpieczenie społeczne oraz składki na fundusz pracy.

[26] Wraz z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym.

[27] Kwota 15 166,6 tys. zł.

[28] W tym w przeliczeniu na pełnozatrudnionego (wg statusu zatrudnienia, w osobach): urzędnicy i pracownicy - 176,92; kuratorzy – 27,63; asesorzy sądowi – 5; sędziowie – 61,56, referendarze – 4,83, asystenci – 31,6.

[29] Liczba osób wykonujących zadania pomocnicze na podstawie umowy zlecenia zmniejszyła się z 7 do 5, a poniesione wydatki zmniejszyły się z 117 tys. zł do 73 tys. zł. Liczba osób zatrudnionych na umowy zlecenia wykonujących zadania podstawowe była taka sama w 2017 i 2018 r. natomiast wydatki z tego tytułu w badanym okresie zmniejszyły się o 2 tys. zł.

pozostałe zobowiązania w kwocie 234,3 tys. zł dotyczyły dostaw mediów i opłat za administrowanie budynkiem oraz innych usług (m.in. Poczty Polskiej S.A).

(dowód: akta kontroli tom II str. 96-103; str. 133-154)

2.2. Wydatki budżetu środków europejskich

Opis stanu faktycznego

W 2018 r. w Sądzie nie planowano i nie realizowano wydatków z budżetu środków europejskich.

(dowód: akta kontroli tom I str. 254-260)

2.3. Efekty rzeczowe prowadzonej działalności

Sąd w 2018 r. realizował zadania w ramach funkcji układu zadaniowego wydatków, 18 *Sprawiedliwość* i wydatkował środki na zadania dotyczące:

- sprawowania wymiaru sprawiedliwości przez sądy powszechne w łącznej kwocie 38 900,0 tys. zł oraz
- wsparcia wymiaru sprawiedliwości oraz obrotu gospodarczego, w tym infrastruktury IT oraz rejestrów sądowych i Krajowego Rejestru Sądowego, Monitora Sądowego i Gospodarczego w łącznej kwocie 680,2 tys. zł.

W ustawie budżetowej na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r.[30] dla ww. wydatków w układzie zadaniowym nie określono mierników, za wyjątkiem miernika w zakresie celu *Poprawa ściągalności należności sądowych* realizowanego w ramach działania 18.3.1.3. *Wykonywanie orzeczeń wydanych przez sądy powszechne*. Wykonanie miernika na koniec 2018 r. wyniosło 84,04% i było wyższe od wielkości ustalonej w ustawie budżetowej, którą zaplanowano na poziomie 74,38%.

(dowód: akta kontroli tom II str. 86-87)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykonanie planu finansowego Sądu na 2018 r. w zakresie wydatków.

Na podstawie analizy 9,1% wydatków stwierdzono, że zostały one poniesione z zachowaniem zasad gospodarowania środkami publicznymi. Zamówienia publiczne zrealizowano zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie stwierdzono niecelowego i niegospodarnego wydatkowania środków.

3. Sprawozdawczość

Opis stanu faktycznego

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzania rocznych sprawozdań za 2018 r. przez Sąd Rejonowy dla Warszawy - Woli:

- o stanie środków na rachunkach bankowych państwowych jednostek budżetowych (Rb-23),
- z wykonania planu dochodów budżetowych (Rb-27),
- z wykonania planu wydatków budżetu państwa (Rb-28), oraz
- sprawozdań w zakresie operacji finansowych za IV kwartał 2018 r. o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych (Rb-N) i o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji (Rb-Z).

Wyżej wymienione sprawozdania zostały sporządzone i przekazane jednostkom nadrzędnym w terminach określonych w przepisach. Kwoty wykazane w sprawozdaniach były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej Sądu. W przypadku sprawozdania Rb-27 należności pozostałe do zapłaty na koniec

[30] Dz. U. poz. 291.

2018 r., zostały ustalone na podstawie zapisów na koncie 221 „Należności z tytułu dochodów budżetowych". Do konta 221 nie prowadzono ewidencji analitycznej, która pozwalałaby na wyodrębnienie należności według terminów płatności.

(dowód: akta kontroli tom I str. 326-331; tom II str. 88-94; 97-103; 106-111; 124-131)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli opiniuje pozytywnie sporządzone przez Sąd sprawozdania budżetowe i w zakresie operacji finansowych. Sprawozdania zostały sporządzone i przekazane jednostkom nadrzędnym w terminie, a dane w nich wykazane były zgodne z ewidencją księgową.

VI. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnosi o podjęcie działań zmierzających do umożliwienia ewidencjonowania należności przypadających do spłaty po 12 miesiącach od dnia bilansowego, zgodnie z zasadami rachunkowości.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora jednostki organizacyjnej Najwyższej Izby Kontroli.

Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, marca 2019 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Warszawie

Kontroler
Sławomir Nowak
Gł. specjalista k.p

.....

.....